

Klimaindeksen

2022

Innhold

01. PwCs klimaindeks	3
02. Funn fra årets analyse	8
03. Fra klimastrategi til handling	17
04. Hensyn til klimarisiko i strategiske beslutninger	22
05. Stor variasjon i rapportering	28
06. Klimaindeks for Norges 100 største selskaper	33

01

PwCs klimaindeks

Klimarapportering stadig viktigere

Hva er PwCs klimaindeks?

PwCs klimaindeks er en oversikt over hvordan det står til med klimaarbeidet og -rapporteringen til de største selskapene i Norge. Klimaindeksen er basert på offentlig tilgjengelig informasjon om hvordan Norges 100 største selskaper jobber med klimagassutslipp. Informasjonen er hentet fra selskapenes egen rapportering og analysert og vurdert av PwCs team.

Klimaindeksen vurderer selskapene på bakgrunn av

- › historiske data knyttet til selskapenes utslipp av CO₂ og andre klimagasser (CO₂-ekvivalenter)
- › hvilke utslippskutt selskapene kan vise til de siste 3 årene
- › hvilke kilder til klimagassutslipp som er med i selskapenes målsettinger og beregninger
- › målsettinger om klimagassutslipp fremover i tid

Nytt i år

I tillegg til den tradisjonelle analysen, har vi i år sendt ut en spørreundersøkelse til Norges 100 største selskaper for å kartlegge hvordan de planlegger å jobbe med klima fremover. Dette bidrar til økt forståelse av hvordan næringslivet rigger seg for den grønne omstillingen. Spørreundersøkelsen ble besvart av 62 av de 100 selskapene.

Hvorfor gjør vi dette?

PwCs formål er å bygge tillit i samfunnet og løse viktige problemer. Klimaendringene er blant de største utfordringene verden står overfor. Næringslivet spiller en sentral rolle i den grønne omstillingen og må ta grep for å kutte utslipp. Gjennom PwCs klimaindeks bidrar vi til kunnskap om og åpenhet rundt eksisterende og planlagte klimatiltak i Norges største bedrifter. Samtidig belyser vi hvordan virksomheter kan jobbe enda mer målrettet og bidra til å løse verdens viktigste problem.

Klimaindeksen ble sist oppdatert 5. september 2022.

Metodikk og forbehold

Analysen er basert på offentlig tilgjengelig informasjon fra Norges 100 største selskaper etter omsetning i 2021.

Datagrunnlaget består av selskapenes års- og bærekraftsrapporter for 2021. For selskap som selv ikke rapporterer klimagassutslipp er rapportering fra morselskapet lagt til grunn. For morselskap som refererer til datterselskapenes rapportering på klimagassutslipp er dette lagt til grunn. Analysen tar utgangspunkt i tilgjengelig informasjon; arbeid med klimaendringene og selskapenes klimaregnskap som ikke kommer tydelig frem i offentlig tilgjengelig rapportering kan dermed være utelatt av studien.

For rangering av selskapene legger vi hovedsakelig tre kilder til grunn:

1. For vurdering av utslippskutt i samsvar med Parisavtalen baserer vi oss på EUs vedtatte Low Carbon Benchmark på 7 % gjennomsnittlig kutt per år, tre år på rad;
2. For vurdering av vesentlige utslipp i Scope 3 bruker vi terskelen til Science Based Target initiative (SBTi) om at 2/3 av disse utslippene må være med, og;
3. For vurdering av god og transparent klimarapportering legger vi Greenhouse Gas Protocol (GHG-protokollen) til grunn.

PwC tar forbehold om at Klimaindeksen ikke presenterer en vurdering eller rangering av hvilke selskaper som er mest klimavennlige, bærekraftige eller som har oppnådd faktiske kutt i sine klimagassutslipp. Klimaindeksen presenterer utelukkende vår vurdering av kvaliteten på informasjon om klimagassutslipp, slik den er presentert i åpne kilder som er tilgjengelige per 31. juli 2022.

Finansielle tall er hentet fra Proff® Forvalt, basert på konserntall i de siste tilgjengelige resultats- og balanse-regnskapene per 31. juli 2022.

Tempo på klimaomstilling må opp

Året som har gått har gitt ny kontekst for PwCs klimaindeks.

Først og fremst går omstillingen i Norge alt for sakte. Statistikk fra SSB* viser at Norges klimagassutslipp ble redusert med kun 0,3 % fra 2020–2021. Vi så en økning i utslipp i nærmest alle industrier, og årsaken til den marginale utslippsreduksjonen er trolig grunnet en midlertidig nedstenging av naturgassanlegget på Melkøya.

I sin analyse av Norges potensial for utslippsreduksjon sier IEA** at vi står overfor utfordrende og kostbart arbeid for å redusere utslipp, spesielt fra transport og industri, men også andre nøkkelsektorer.

I PwCs spørreundersøkelse, som 62 av Norges 100 største selskaper har svart på, svarer mer enn 3 av 5 bedrifter at de ikke tror at Norge vil klare å oppnå sitt mål om utslippsreduksjon under Parisavtalen.

For det andre har vi i år sett store sprang mot obligatorisk klimarapportering og tydeligere føringer på hva som forventes av norske virksomheter. I april ble utkastet til rapporteringsstandardene under EUs nye bærekraftsdirektiv lagt ut til høring. Utkastet viser at fremtidens klimarapportering forventes å være i tråd med GHG-protokollen og skal inkludere alle vesentlige Scope 3-utslipp. I tillegg skal klimarapporteringen attesteres av en uavhengig tredjepart.

Mer enn **3 av 5** bedrifter tror ikke Norge vil nå målene i Parisavtalen

*oppdatert 8. juni 2022

**publisert juni 2022

Andel virksomheter som tror Norge vil nå klimamålet om 50–55 % reduksjon av klimagassutslipp innen 2030 (fra 1990-nivå)

Svar fra spørreundersøkelse med 62 respondenter.

Ja
35,8 %

Nei
64,2 %

Dette landskapet tilsier at klimastrategi og -rapportering, og ikke minst handling for å redusere klimagassutslipp, er viktigere nå enn noensinne. Vi befinner oss i handlingens tiår, og det er viktig at samfunnet har god kunnskap om hvilke virksomheter som bidrar til den nødvendige

omstillingen. Som et kompetansehus og revisjonshus ser PwC det som en del av vårt samfunnsansvar å ettergå kvalitet og integritet i selskapenes klimarapportering for å skape tillit til næringslivets klimastrategier og sikre tempo i den grønne omstillingen.

Illustrasjonsfoto: Adobe Stock

02

**Funn fra
årets analyse**

6 av 10 har tydelig klimastrategi

Det er en økning i andel selskaper med tydelig klimastrategi, men en flatere utvikling i andel selskaper som har klimaregnskap og tallfestede målsetninger for redusert klimagassutslipp.

I tråd med Parisavtalen skal Norge og verden bli et lavutslippssamfunn. Dette betyr at næringslivet må ha åpenhet om hvilke resultater som er oppnådd og kommunisere en tydelig strategi for å bygge tillit til deres ambisjoner for grønn omstilling. Kjennetegn på en god klimastrategi er blant annet et robust klimaregnskap, tallfestede mål for utslippsreduksjon, samt en tydelig handlingsplan for reduksjon av utslipp.

Årets klimaindeks viser fin vekst i andelen selskaper med en tydelig strategi for reduserte klimagassutslipp. I rapporteringen for 2021 har 58 av de 100 største selskapene i Norge kommunisert en tydelig strategi for hvordan de skal redusere sine klimagassutslipp, opp fra 41 i rapporteringen for 2020.

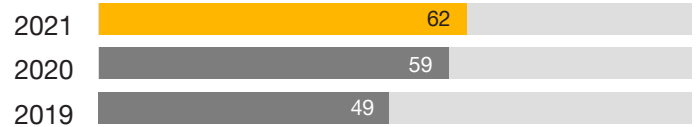
Andelen selskaper som har offentlig tilgjengelig klimaregnskap og som har satt tallfestede mål for utslippsreduksjon viser en flatere utvikling, men med en positiv utvikling over de siste tre årene.

Andelen av Norges 100 største selskaper som har

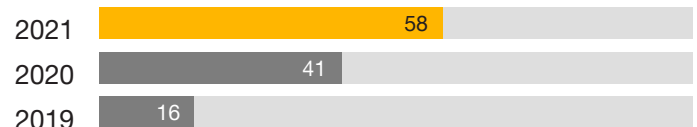
Offentlig tilgjengelig klimaregnskap

Tallfestede mål for reduserte utslipp

En tydelig strategi for dekarbonisering

Blant de 100 største selskapene i Norge er det 83 som har offentlig tilgjengelig rapportering av tallfestede resultater for klimagassutslipp i rapporteringen for 2021 og 62 som har satt kvantitative mål for å redusere disse utslippene.

Fortsatt utfordrende å sammenligne selskapenes rapportering

Forbedret metodikk, endret omfang, ulike betegnelser og utydelige utslippskilder skaper utfordringer i vurdering av selskapenes klimarapportering.

Årets indeks viser at 80 av 83 selskaper som rapporterer sitt klimaregnskap henviser tydelig til hvilke klimagassutslipp som er med i beregningene. Med andre ord har 96 % av selskapene som rapporterer klimagassutslipp en rapportering som er av god nok kvalitet til at vi kan ta stilling til hvilke utslipp som er med. Beste praksis er å benytte utslippsoppdeling fra GHG-protokollen, såkalte “Scopes”, og å inkludere alle klimagasser (CO₂-ekvivalenter i beregning av klimapåvirkning).

Blant de 83 selskapene som publiserer klimaregnskap i 2022 er det 70 som har tre år eller lengre historikk. Dette er en forutsetning for å kunne gjøre en meningsfull sammenligning av regnskapene og vurdere om selskapene reduserer klimagassutslipp i tråd med Parisavtalen og EUs Low Carbon Benchmark.

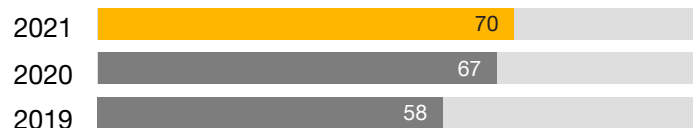
Blant selskapene som ikke har tre år med konsistent klimarapportering er det mange som har god kvalitet

Andelen av Norges 100 største selskaper som har

Tydelig henvisning til hvilke kilder som er med

3+ år med klimarapportering

Kun 1 år med klimarapportering

Ingen klimarapportering

i rapporteringen. Disse kan ha oppnådd gode resultater i reduksjon av klimagassutslipp, men endring i metodikk eller omfang av rapporteringen gjør at vi ikke kan sammenligne tall over tre år. Den vanligste kilden til endring er at selskaper får bedre oversikt over og mer fullstendig rapportering av indirekte (Scope 3) klimagassutslipp. Det er også enkelte selskaper som har ettergått bedre utslippsfaktorer fra sine leverandører og dermed ikke lenger trenger å benytte generiske faktorer. Paradoksalt kan det være utfordrende å gi uttelling til selskaper som forbedrer metodikk fra ett år til et annet. Dette fordi endret metodikk kan gjøre det krevende å sammenligne klimaresultater over tid. GHG-protokollen anbefaler at slike endringer i metodikk også gjøres for historiske tall for å sikre sammenlignbarhet.

Det er fremdeles 17 selskaper som ikke har offentlig tilgjengelig rapportering av klimagassutslipp.

.....
17 av de 100 største har fortsatt ingen klimarapportering.
.....

Illustrasjonsfoto: Amie Spratt/Unsplash

Manglende rapportering av vesentlige indirekte utslipp

Klimaregnskapene blir bedre, men mange mangler fortsatt oversikt over indirekte utslipp.

I fjorårets indeks ble søkelyset rettet mot mangelfull rapportering av vesentlige indirekte utslipp i Scope 3. Dette er utslipp som oppstår oppstrøms og nedstrøms fra selskapets kjernevirksomhet, men som er knyttet til selskapets aktiviteter. Kilder til vesentlige Scope 3-utslipp avhenger av bransje, men kan typisk inkludere utslipp fra produksjon av innkjøpte varer, forretningsreiser, godstransport, bruk av solgte produkter eller investeringer.

Ved å kartlegge og rapportere vesentlige Scope 3-utslipp kan virksomheter identifisere store utslippskilder i verdikjeden. En slik kartlegging er en forutsetning for helhetlig dekarbonisering, god håndtering av klimarisiko knyttet til karbonintensive aktiviteter, og for å avdekke muligheter for å samarbeide med leverandører og kunder om klimaløsninger.

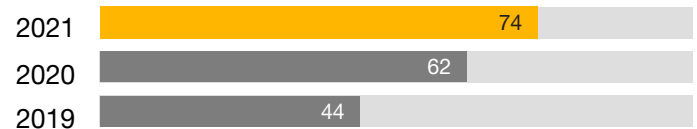
Blant Norges 100 største selskaper er det 74 av selskapene, eller 89 % av de 83 selskapene med

Andelen av Norges 100 største selskaper som har

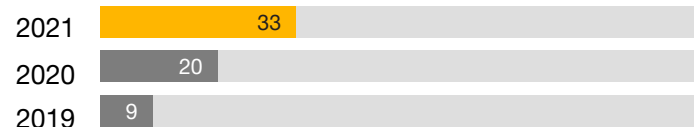
Offentlig tilgjengelig klimaregnskap

Inkluderer indirekte utslipp (Scope 3)

Inkluderer alle vesentlige indirekte utslipp (Scope 3)

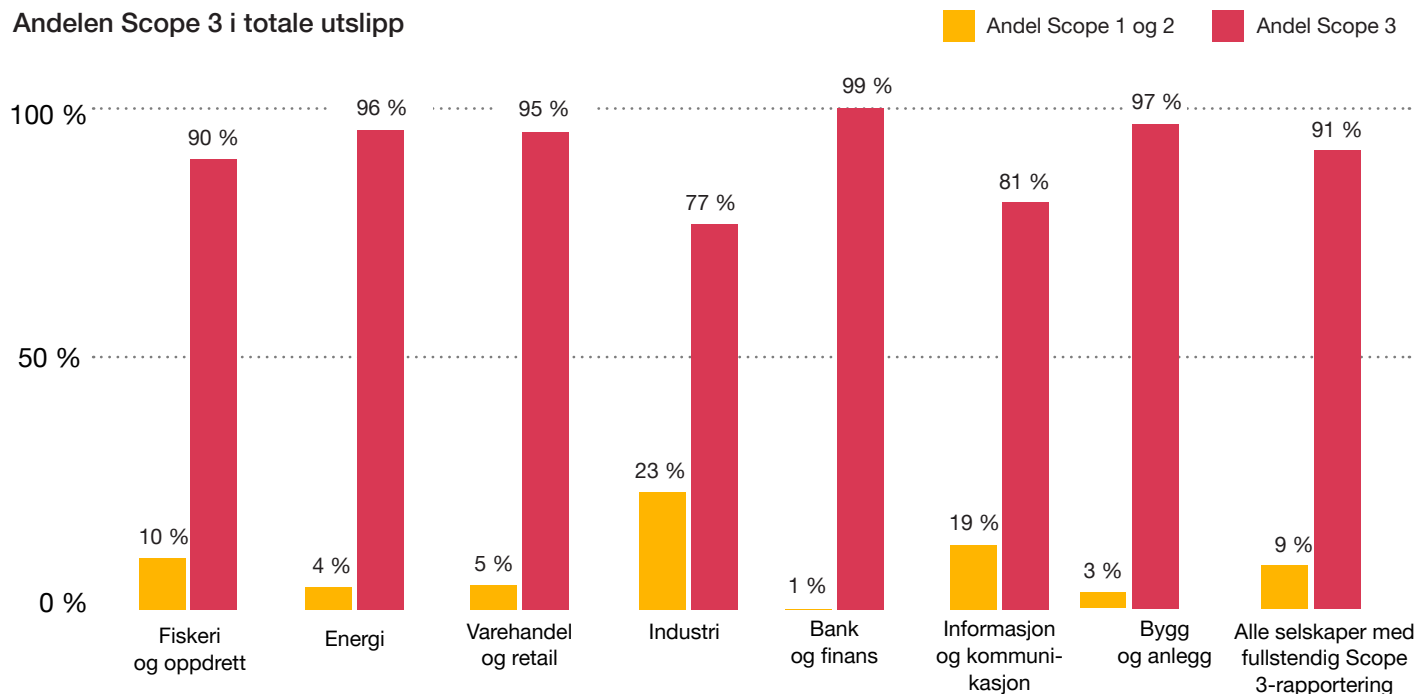
Illustrasjonsfoto: Adobe Stock

klimaregnskap, som inkluderer indirekte Scope 3-utslipp. Mange av selskapene har endret regnskapene sine over tid. Det er en tydelig trend å inkludere flere kilder til indirekte utslipp i klimaregnskapene, samt i målsettingene for reduserte utslipp fremover i tid. Siden i fjor er det 19 % økning i andelen selskaper som rapporterer indirekte klimagassutslipp.

I rapporteringen for 2021 er det imidlertid kun 33 av de 100 største selskapene i Norge, eller 40 % av de 83 selskapene som rapporterer klimaregnskap, som har med alle vesentlige kilder til indirekte klimagassutslipp. Det vil si at de fleste av selskapene kun rapporterer en begrenset andel av totale indirekte utslipp, f.eks. forretningsreiser og avfall, og at de vesentlige utslippene tilknyttet innkjøpte varer, godstransport, eller utslipp tilknyttet solgte produkter, ikke blir synlige i klimaregnskapet.

Andelen Scope 3 i totale utslipp

Rapportering av indirekte utslipp vil trolig bli lovpålagt på sikt

Oversikt over og fokus på utslipp fra verdikjeden er en forutsetning for tillit og ansvar.

Indirekte utslipp i Scope 3 er ofte dominerende i en fullstendig vurdering av et selskaps påvirkning på klima. Ufullstendighet eller utelating kan medføre en svekket tillit til rapporteringen og selskapets ansvar for klimapåvirkning som en helhet.

Utkastet til EUs nye bærekraftsdirektiv (CSRD), som forventes å tre i kraft i 2024, viser et tydelig fokus på

selskapers påvirkning både oppstrøms og nedstrøms i verdikjeden. For første gang vil rapportering av Scope 3 bli lovpålagt, trolig som en del av regnskapsloven i Norge. Åpenhet om, og en strategi for å redusere indirekte utslipp, vil dermed lønne seg i et juridisk perspektiv, omdømmemessig og finansielt.

Blant de 32 selskapene som i 2022 rapporterer et klimaregnskap som inneholder alle vesentlige kilder til indirekte klimagassutslipp, er indirekte Scope 3-utslippene i snitt over 10 ganger større enn summen av selskapenes

Illustrasjonsfoto: Mar Bustos/Unsplash

direkte klimagassutslipp (Scope 1) og utslipp knyttet til selskapenes energiforbruk (Scope 2). Andelen er aller størst for *bank og finans*, hvor Scope 3-utslipp utgjør >99 % av de totale utslippene. Andelen er også stor for *bygg og anlegg*, hvor Scope 3-utslipp utgjør >97 % grunnet sektorens bruk av utslippskrevende råmaterialer. Andelen er lavest for *industri*, som har forholdsvis større direkte utslipp, men også her utgjør Scope 3-utslipp >77 % av de totale utslippene.

Den dominerende andelen som Scope 3 utgjør tilsier at selskaper bør ta grep for å sikre forbedringer i verdikjeden. For svært mange virksomheter er det de indirekte Scope 3-utslippene som bør ha hovedfokus i en klimastrategi for å håndtere klimarisiko i leverandørkjeden.

10 av 100 på vei til Paris-målet

Flere kutter utslipp, men omstillingen går altfor sakte.

Ifølge EU-kommisjonens ekspertgruppe for bærekraftig finans må et selskap oppnå en årlig reduksjon i totale klimagassutslipp eller karbonintensitet på minst 7 % for å være i henhold til målene i Paris-avtalen. Reduksjonen må omfatte både direkte utslipp og vesentlige indirekte utslipp. PwCs klimaindeks legger disse målene til grunn i vurderingen av selskaperes årlige kutt i absolutte utslipp eller intensitet de tre regnskapsårene (2019–2021). Årets indeks viser at kun 10 selskaper av Norges 100 største har klart dette.

Flere selskaper kutter absolutte utslipp enn de som kutter karbonintensitet. Blant Norges 100 største selskaper, er det 36 som rapporterer at de har redusert sine totale klimagassutslipp de siste tre årene, mens 13 rapporterer at de har redusert karbonintensiteten over

den samme perioden. Av selskapene som reduserer absolutte utslipp har 14 inkludert alle vesentlige Scope 3-utslipp, mens kun 4 har inkludert alle vesentlige Scope 3-utslipp i intensitetsreduksjonen.

4 selskaper kan vise til kutt i både totale utslipp og karbonintensitet, inklusive vesentlige indirekte utslipp. Blant selskapene som kan vise til redusert karbonavtrykk, inklusive vesentlige indirekte utslipp de siste tre årene, er det 14 som har oppnådd kuttene i totale utslipp, mens 4 har også oppnådd kutt i intensitet.

Det er positivt at selskaper kan vise til reduksjon i karbonintensitet, men det er spesielt viktig at de reduserer absolutte utslipp. For å nå 1,5°C-målet er det helt nødvendig at globale absolutte utslipp reduseres raskt. Det vil derfor bli stadig viktigere å anerkjenne de selskapene som bidrar til absolutte utslippskutt. Likevel mener EUs Low Carbon Benchmark at karbonintensitet er

viktig fordi det er en parameter som muliggjør sammenlignbarhet på tvers av sektorer og ikke er partisk for eller mot en bestemt sektor.

Andelen av Norges 100 største selskaper som har

03

**Fra klimastrategi
til handling**

Varierende bruk av mekanismer for å oppnå utslippskutt

PwC har spurt norske selskaper om hvordan de jobber med målsetting, strategi og reelle klimakutt.

En god klimastrategi innebærer en todelt tilnærming. Først og fremst må selskapet ha en troverdig plan for dekarbonisering av virksomheten og verdikjeden. I tillegg må selskapet ha en plan for å møte en fremtid preget av klimaendringer og fokus på lav-karbonløsninger.

Virksomheter må omstilles vekk fra fossile energikilder både for å minimere eget bidrag til klimaendringer og for å minimere risiko knyttet til høyere energipriser og mindre tilgjengelighet av fossil energi. For at omverden skal ha tiltro til denne omstillingen må virksomheter rapportere på gjennomførte og planlagte tiltak.

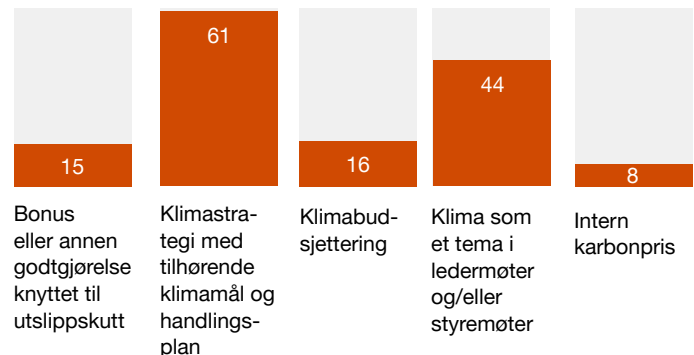
Ifølge FNs klimapanel (IPCC) må det globale samfunnet sikte mot klimanøytralitet i 2050 for å unngå de mest alvorlige konsekvensene av klimaendringene. Med andre ord er langsiktig nøytralisering av klimagasser det globale målet. Klimanøytralitet betyr at klimagassutslipp er balansert av fangst og permanent lagring av klimagasser. Per i dag er teknologien rundt fangst og lagring fremdeles under utvikling og ikke klar for storskala bruk blant virksomheter. Derfor er kortsiktig klimanøytralitet et vanskelig mål å oppnå for de fleste, og det viktigste er et sylskarpt fokus på tiltak som raskt omstiller virksomheten vekk fra fossile energikilder, såkalt dekarbonisering.

Det er heller ikke nok med ambisiøse mål uten en troverdig plan for å oppnå målene. For at omverden skal ha tiltro til omstillingen må virksomheter rapportere på gjennomførte og planlagte tiltak.

I spørreundersøkelsen som ble besvart av 62 av Norges 100 største virksomheter, svarer kun 16 at de opererer med klimabudsjett for å styre arbeidet med å redusere klimagassutslipp, og kun 15 at de inkluderer utslippskutt som grunnlag for bonus og andre godtgjørelser. Samtidig svarer nesten 100 % av de 62 respondentene at de har etablert en klimastrategi med mål og handlingsplan. En økning i mekanismer for å drive dekarbonisering vil øke tillit til at virksomheter beveger seg fra strategi til handling.

Hvilke styringsmekanismer benytter din virksomhet for å planlegge og oppnå utslippskutt?

Svar fra spørreundersøkelse med 62 respondenter.

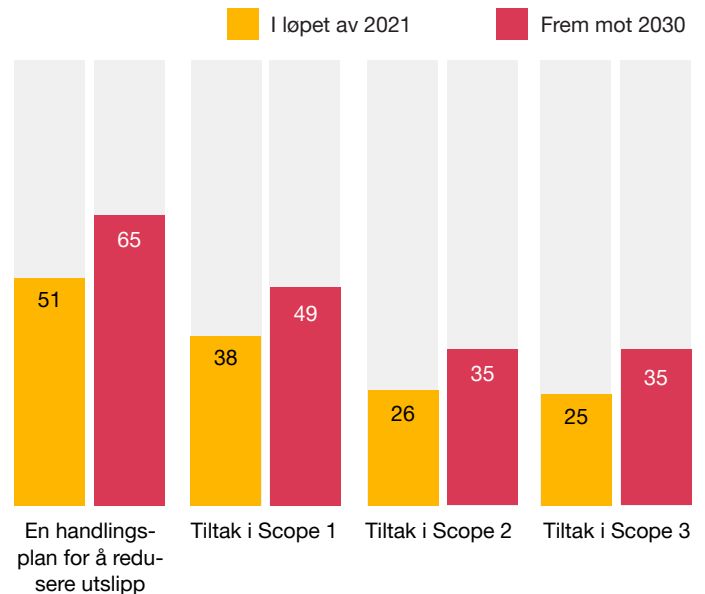
Mangler rapportering på gjennomførte og planlagte tiltak

Klimarapporteringen blir bedre og mer komplett, men handling og tiltaksplaner for utslippskutt er i liten grad på plass, spesielt for Scope 2 og 3.

Gode klimastrategier og fullstendig klimarapportering er nødvendig for at selskaper får oversikt over sin klimapåvirkning, som igjen er en forutsetning for å dekarbonisere egen virksomhet og verdikjede. Etter hvert som klimarapporteringen begynner å bli bedre er det viktig å se hvordan selskapene omsetter sin klimastrategi til handling.

Dekarbonisering i tråd med 1,5°C-målet innebærer en halvering av utslippene innen 2030. Klimaindeksen de siste tre årene har vist en takt på dekarboniseringen blant norske virksomheter som går alt for sent, til tross for at en økende andel begynner å få god kontroll på klimaregnskapet og har utviklet klimamål og klimastrategier. Dette viser at det er et behov for bedre planlegging, insentivering og gjennomføring av utslippsreducerende tiltak.

Andelen av Norges 100 største selskaper som rapporterer

Illustrasjonsfoto: Adobe Stock

Årets klimaindeks viser at 51 selskaper blant Norges 100 største kan vise til konkrete tiltak utført i løpet av 2021. Flest har iverksatt tiltak for Scope 1, men færre har gjennomført tiltak i Scope 2 og 3. Indeksen viser at 65 av 100 selskaper kommuniserer planlagte tiltak for utslippskutt mot 2030. Igjen er det flest tiltak planlagt for å redusere Scope 1, og færre tiltak planlagt for å redusere utslipp i Scope 2 og 3. Sett at virksomheters største klimapåvirkning ligger i deres indirekte utslipp, er dette et urovekkende tegn for dekarbonisering det neste tiåret.

En handlingsplan for dekarbonisering bør spesifisere konkrete tiltak med tilknyttet utslippskutt og kostnad, samt en vurdering av når tiltakene må iverksettes for at klimagassutslippene til selskapet holdes innenfor utslippsbanen eller klimabudsjettet for 1,5°C-målet. For å vite at vi er på riktig vei er det nødvendig at norske virksomheter i større grad rapporterer på resultater av gjennomførte tiltak og på planer for fremtidige tiltak for å øke troverdigheten av klimastrategien deres.

Planlegger for klimatiltak

Selskapene svarer selv at de skal innføre tiltak både i egen virksomhet og verdikjede i årene som kommer.

Blant de 62 selskapene som har besvart undersøkelsen sier flere at de har planlagt tiltak innen energieffektivisering (73 %), redusert bruk av bensin/diesel i egen bilpark (60 %), utslippsfri godstransport (72 %),

fokus på bl.a. økt levetid og gjenbruk i innkjøpsbeslutninger (71 %) og krav til leverandører om bruk av resirkulerte materialer (66 %).

Med andre ord viser resultatene at selskapene planlegger tiltak i alle Scope. Det er også et særskilt fokus å stille krav til leverandører om klimagassutslipp på varene og tjenestene de kjøper. Det vil si at i løpet av de neste årene vil det være

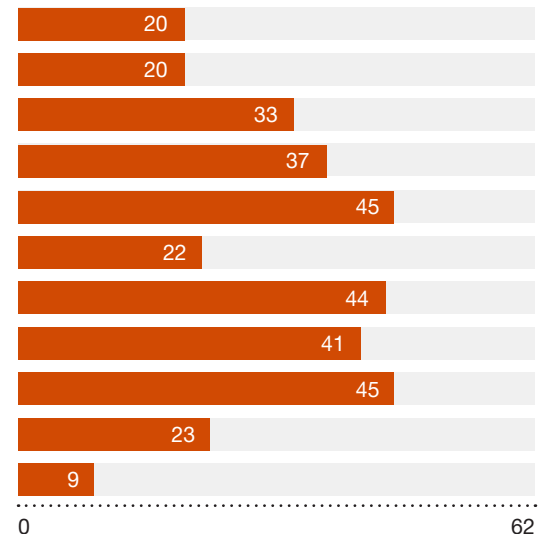
Energieffektivisering, utslippsfri transport og krav til leverandører er de vanligste planlagte klimatiltakene.

viktigere for leverandører å kunne dokumentere klimaavtrykket på varer og tjenester, spesielt når det gjelder materialvalg og transport.

Hvilke konkrete tiltak planlegger din virksomhet å gjøre for å redusere utslipp i løpet av de neste 5 årene?

Svar fra spørreundersøkelse med 62 respondenter.

- Vi skal bytte ut fossil oppvarming med fornybar oppvarming i byggene våre
- Vi skal gå fra fossile energikilder til biomasse/biodrivstoff
- Vi skal investere i elektrifisering av egne anlegg/transportflåte
- Vi skal redusere bruk av bensin/dieselbiler i egen bilpark
- Vi skal investere i energieffektivisering på egne anlegg/i egne bygg
- Vi skal kjøpe opprinnelsesgarantier for strømmen vår
- Vi skal redusere utslipp fra våre innkjøp (f.eks. fokus på levetid eller gjenbruk)
- Vi skal stille krav til leverandører om resirkulerte materialer
- Vi skal stille krav til leverandører om utslippsfri transport
- Vi skal innføre en reisepolicy for å redusere flyreiser
- Vi skal investere i biodrivstoff på flyreisene våre

04

**Hensyn til klimarisiko
i strategiske beslutninger**

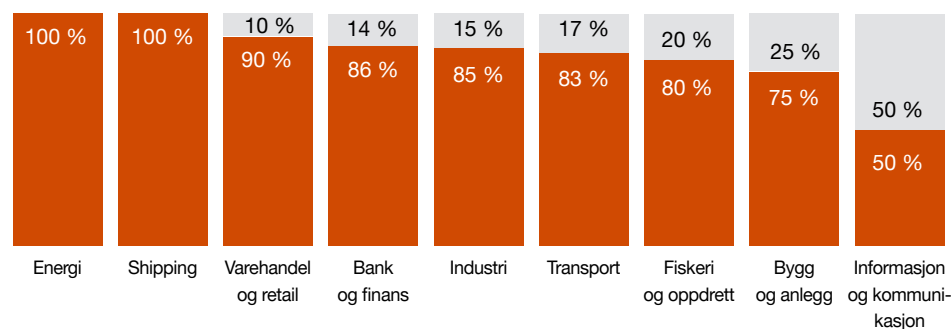
Klimarisiko blir viktigere

Selskaper har fått øynene opp for klimarisiko, men mangel på konsistent, transparent og tallfestet rapportering gir informasjonen begrenset verdi.

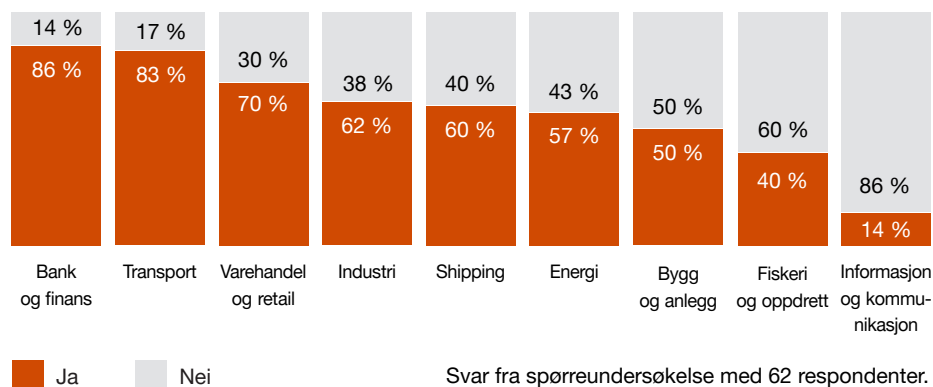
Fysiske klimaendringer og samfunnets omstilling til et utslippsfritt samfunn skaper både risikoer og muligheter for næringslivet. Selskaper må derfor forstå hvordan de skal møte klimarisiko for å sikre konkurransekraft. Rapporteringen av virksomhetenes identifiserte klimarisikoer og -muligheter er den beste måten å synliggjøre dette for interessenter.

Klimarisiko har fått økende oppmerksomhet fra næringslivet. 87 % av selskapene som har besvart undersøkelsen sier de har jobbet med å identifisere og mitigere klimarisiko. Til tross for dette viser

Har din virksomhet jobbet med å identifisere og mitigere klimarisiko?

Har din virksomhet gjort estimater for å tallfeste klimarisiko?

Svar fra spørreundersøkelse med 62 respondenter.

årets klimaindeks at kun 40 selskaper blant Norges 100 største benytter anbefalingene i rammeverket til Task-force on Climate-related Financial Disclosures (TCFD).

TCFD er i dag næringslivets de facto standard for rapportering på klimarisiko, men selv de som benytter rammeverket sliter med å tilby konsistent og transparent rapportering. 30 % av selskapene spesifiserer ikke hvilke klimascenarier som ble benyttet i analyser av klimarisiko, og 20 % benytter egne scenarier.

Mangel på konsistens og transparens i rapportering på klimarisiko gjør det vanskelig å innhente sammenlignbar innsikt og etablere et sterkt beslutningsgrunnlag. Dette er spesielt utfordrende for finansaktører som skal ta en investeringsbeslutning på bakgrunn av en helhetlig risikovurdering. Spørreundersøkelsen viser også mangel på tallfesting av klimarisiko på tvers av bransjer, men særlig for bransjer som *bygg og anlegg*, *fiskeri og oppdrett* og *informasjon og kommunikasjon*.

Illustrasjonsfoto: Adobe Stock

Klimarisiko inn i strategiske beslutninger

Enkelte bransjer har gjennomført konkrete endringer i lys av selskapets klimarisiko.

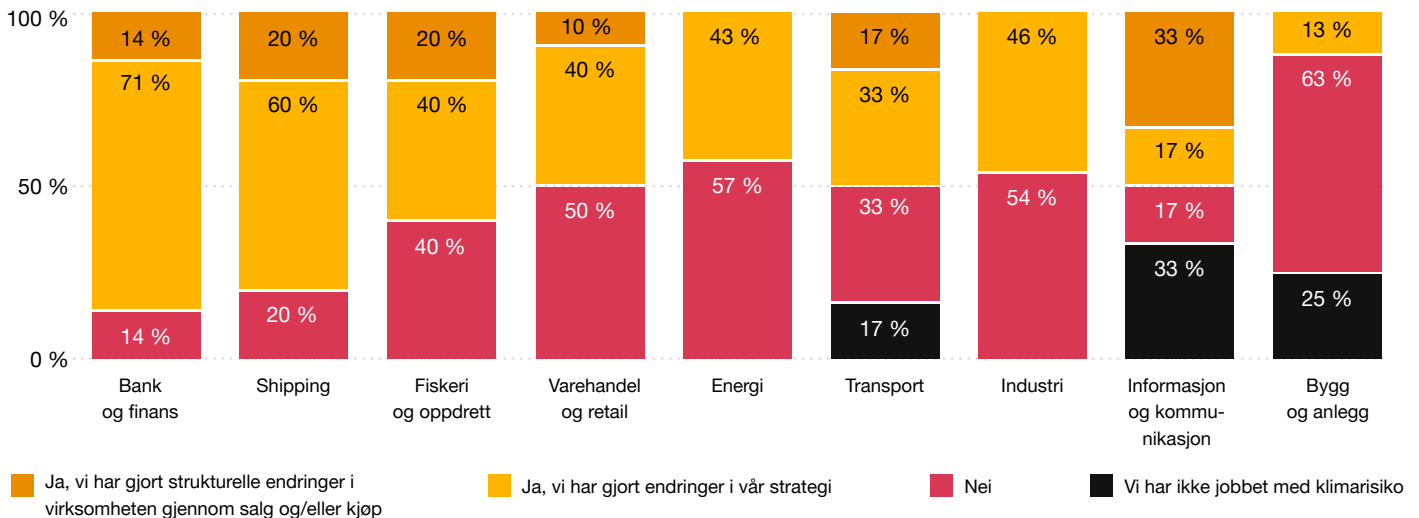
I spørreundersøkelsen svarer halvparten at deres klimarisikoanalyser medførte en endring i virksomhetens strategiske beslutninger. Dette inkluderte endringer i selskapets strategi eller strukturelle endringer gjennom kjøp og salg av eiendeler. Slike endringer er et sterkt tegn på klimarisikos evne til å drive frem tiltak for å håndtere

eller mitigere risikoer, eller realisere muligheter for å skape grønn konkurransekraft.

Spørreundersøkelsen viser også hvordan ulike bransjer har benyttet klimarisikoanalyser på aggregert nivå. *Bank og finans* og *shipping* har i størst grad gjort strategiske endringer i lys av klimarisikoanalyser, mens *industri*, *informasjon og kommunikasjon* og *bygg og anlegg* har ikke omsatt klimarisikoanalyser til strategiske handlingsplaner i like stor grad.

Har analyse av klimarisiko medført endringer i virksomhetens strategiske beslutninger?

Svar fra spørreundersøkelse med 62 respondenter.

5 elementer for godt klimarisikoarbeid

Beste praksis for håndtering av klimarisiko består av fem konkrete elementer. De fire første elementene skaper grunnlag for rapportering i tråd med TCFD, men tilbyr også høy strategisk verdi for selskapets styring og kontroll.

01 Styringskultur

Først og fremst bør selskaper etablere en tydelig styringsstruktur for overvåking og håndtering av klimarisiko. Verden er i konstant endring, og klimarisiko vil dermed kreve kontinuerlig oppfølging som er forankret i selskapets styre og ledelse. Tydelige rutiner og ansvarsområder er suksessfaktorer for å få en robust styringsstruktur.

02 Minst to scenarioer

For å sikre kvalitet og sammenlignbarhet er det anbefalt at selskaper bruker minst to klimascenarioer i enhver analyse. Hvordan et selskap er eksponert for klimarisiko vil være avhengig av hvilket scenario man ser til, og det er viktig å fange opp hele spekteret av mulige konsekvenser. TCFD-anbefalingene og etablert beste praksis viser at selskaper bør benytte seg av scenarioer fra IPCC (1,5°C, 2°C eller 3°C) eller IEA (STEPS, SDS eller NZE2050) om det er mulig, da dette skaper sammenlignbarhet på tvers av selskaper og bransjer.

03 Tallfestede estimer

Det er også viktig at selskaper tallfester risikoer og muligheter. Dette er ofte krevende, men med gode forutsetninger og dokumenterte antagelser vil dette skape et mer robust beslutningsgrunnlag for strategiske grep, spesielt knyttet til nye investeringer eller salgsmuligheter.

04 Strategisk handlingsplan

Etter at selskaper har en robust klimarisikoanalyse på plass, kan de etablere en strategisk handlingsplan for å håndtere klimarisiko. Handlingsplanen bør være tett knyttet til de tallfestede resultatene i analysen, men bør også trekke på funn om tidshorisonter og konsekvensvurderinger for risikoer og muligheter fra en klimarisikoanalysen. Handlingsplanen bør også være en integrert del av selskapets helhetlige strategi og ha egne KPI-er, frister, eiere og oppfølgingsrutiner.

05 TCFD-rapportering

Til slutt bør selskapene samle resultatene fra analysen og levere konsistent og transparent rapportering i tråd med TCFD-anbefalingene. Ved å følge disse stegene og samle inn annen relevant informasjon, avdekket i en god klimarisikoanalyse, vil man være i stand til å svare ut alle anbefalingene i TCFD-rammeverket og dermed sikre konsistent, transparent og kvalitetsrik rapportering på klimarisiko.

05

**Stor variasjon
i rapportering**

Fortsatt stor variasjon i rapportering

God rapportering bidrar til åpenhet og økt tillit. Manglende krav og kunnskap gjør sammenligning utfordrende.

Per i dag er det ingen krav til hvordan norske virksomheter rapporterer om klimagassutslipp. God rapportering kjennetegnes ved en robust metodikk som er etterprøvable, lett tilgjengelige data og en tydelig presentasjon. GHG-protokollen er den mest anerkjente rapporteringsstandarden for klimagassutslipp med veiledere for å identifisere vesentlige utslippskilder i tre kategorier (Scopes). GHG-protokollen har også anbefalinger om fem prinsipper som sikrer beste-praksis for klimarapportering: relevans, fullstendighet, sammenlignbarhet, åpenhet og nøyaktighet. Ved å følge disse anbefalingene og prinsippene kan næringslivet bruke styringsmekanismer til å sikre utslippskutt og bidra til å bygge tillit i samfunnet.

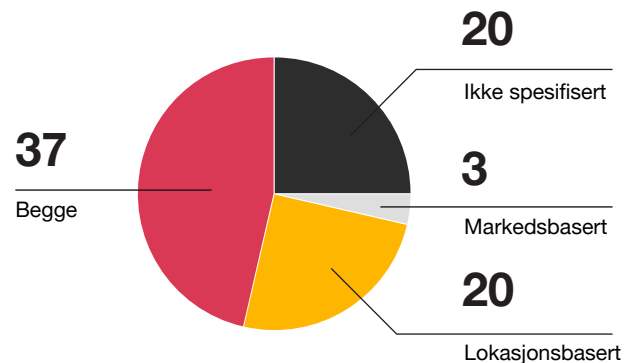
PwC har gjennom analysearbeidet notert at det er et stort spenn i hvordan selskaper beregner og presenterer sin rapportering. Selv om mange bedrifter benytter seg helt eller delvis av anbefalingene fra GHG-protokollen, er det mange som ikke gjør det, eller som ikke har god nok kjennskap til rammeverket. Dette gjør det krevende å sammenligne da det er forskjeller i detaljnivå, benevnning av utslippskilder og utforming av rapporteringen.

For eksempel er det 6 selskaper som ikke bruker tonn CO₂-ekvivalenter (tCO₂e), men kun tonn CO₂-utslipp i

sine klimaregnskap, som vil si at andre klimagasser ikke er regnet med. Det er også flere selskaper som oppfører utslippskilder under feil Scope. Et typisk eksempel på dette er at innkjøpt godstransport blir klassifisert som Scope 1, men skal egentlig regnes som Scope 3.

Av de 80 selskapene med klimaregnskap etter GHG-protokollen benytter kun 37 seg av retningslinjene om å oppgi både lokasjonsbasert og markedsbasert utregning av Scope 2. 20 selskaper spesifiserer ikke hvilken metode som er brukt, imens 20 benytter kun lokasjonsbasert og 3 kun markedsbasert. Vi anbefaler derfor selskaper om å følge GHG-protokollen nøye for å forbedre sin rapportering.

Selskaper med klimaregnskap og bruk av beregningsmetode for Scope 2

Nye krav fra 2024

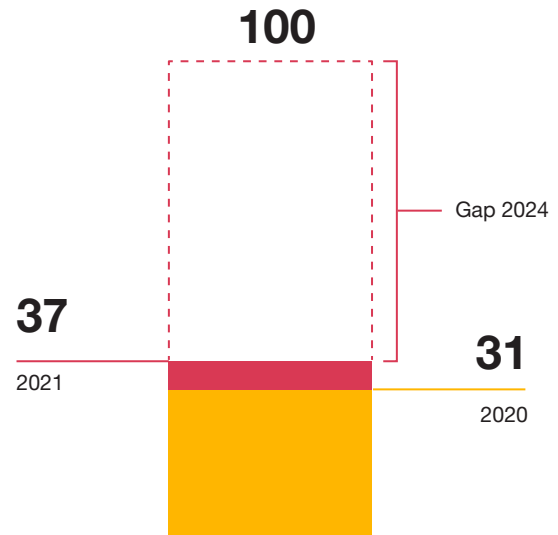
Kommende regelverk pålegger selskaper å rapportere om og verifisere sine utslipp.

Rapportering om klimagassutslipp skjer i dag på frivillig basis, men det er flere krav og regelverksendringer som vil gjøre dette obligatorisk i årene som kommer. Flere virksomheter har allerede gjort et grundig arbeid med å forberede seg på disse endringene. De som enda ikke har kommet i gang anbefales å starte nå.

Fra og med regnskapsåret 2024 forventes det nye bærekraftsdirektivet (CSRD) å tre i kraft i EU. Dette innebærer blant annet at selskaper må utarbeide klimaregnskap og rapportere om både direkte og indirekte utslipp. I første omgang vil CSRD gjelde børsnoterte virksomheter og banker, forsikringsselskaper og kredittforetak som har minst 500 ansatte, og som har omsetning over 40 mill. EUR eller balanse over 20 mill. EUR. Allerede året etter, fra regnskapsåret 2025, vil selskaper med over 250 ansatte også bli pålagt rapportering. Mindre underleverandører, som ikke omfattes av disse kravene, bør imidlertid forberede seg på at klimaregnskap kan etterspørres av kunder der de inngår i verdikjeden.

CSRD vil stille krav om at opplysninger om klima og bærekraft skal gis i årsberetningen og kan ikke erstattes av separate rapporter. I tillegg skal bærekraftsrapporteringen bekreftes av en uavhengig tredjepart, i likhet

Andel selskaper med eksternt verifiserbart klimaregnskap

med rapportering av finansiell data. Attestasjonen skal i første omgang gis med begrenset sikkerhet.

I årets klimaindeks kommer det frem at flere og flere virksomheter bruker ekstern verifisering av sine klimaregnskap, med en økning fra 31 til 37 foretak fra 2020 til 2021. Vi antar at denne andelen vil øke i årene fremover i tråd med innføringen av CSRD.

Rutiner for internkontroll sikrer kvalitet i rapporteringen

Å utarbeide et godt klimaregnskap er en kompleks øvelse. Det krever en høy grad av presisjon, helhetlig oversikt over utslippskilder og kunnskap om innsatsfaktorer. For å redusere risikoen for manuelle feil, som kan ha store utslag, er det viktig med robuste rutiner for internkontroll.

En rutine for internkontroll skal sikre et godt og pålitelig sluttprodukt. Første steg er å etablere tydelige roller og ansvar i organisasjonen. Deretter må styrende dokumenter identifiseres før prosessen for indikatorer kartlegges. Så følger en risikovurdering med påfølgende beskrivelse av risikoreduserende tiltak. Til slutt blir oppfølgingsaktiviteter etablert.

Etter hvert som mer omfattende klimarapportering blir lovpålagt fører dette til et styrket behov for internkontroll. Selskaper bør planlegge for dette i sine virksomhetsplaner.

Av virksomhetene som har besvart spørreundersøkelsen er det kun tre som ikke har dokumenterte rutiner og/eller instruksjoner for måling og rapportering av klimaarbeidet. 59 selskaper sier de har en form for formaliserte rutiner, der 40 har inkludert det som en del av et styringssystem. Undersøkelsen er basert på selvrapportering og viser ikke om selskapene inkluderer alle stegene i rutinen beskrevet i forrige avsnitt.

Har dere formaliserte rutiner/instrukser for måling og rapportering og/eller for intern kontroll av klimaarbeid?

Svar fra spørreundersøkelse med 62 respondenter.

4,9 %

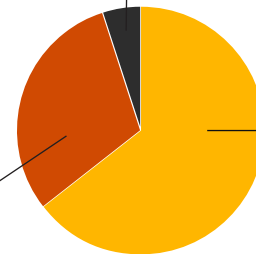
Nei, vi har ikke dokumenterte rutiner/instrukser for måling og rapportering.

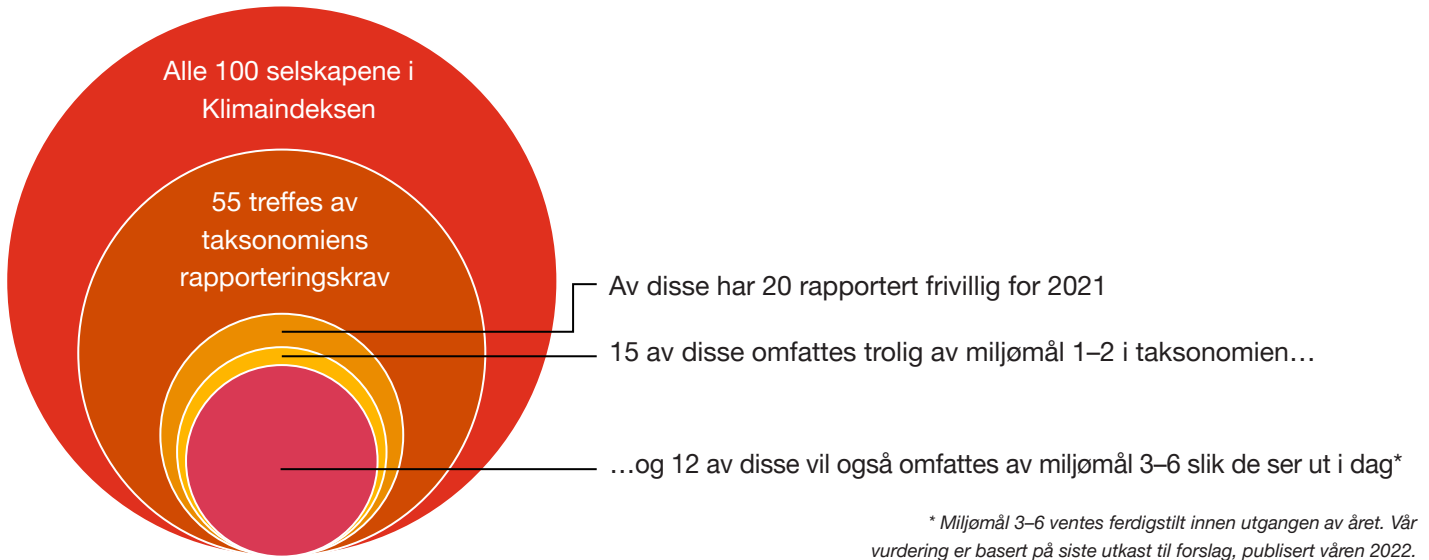
30,6 %

Ja, vi har mindre formaliserte rutiner/instrukser/sjekklistor som brukes av de som er involvert i måling og rapportering av klimaarbeid.

64,5 %

Ja, vi har formaliserte rutiner som en del av styringssystemet.

20 selskaper går foran med frivillig taksonomirapportering

EUs taksonomi for bærekraftige aktiviteter vil bli en del av fremtidens lovpålagte bærekraftsrapportering. De første rapporteringskravene er ventet å bli gjeldende for store børsnoterte foretak i Norge for regnskapsåret 2022. Taksonomien har som hensikt å skape en tydelig definisjon av hvilke aktiviteter i økonomien som er bærekraftige. Om den fungerer som tenkt vil den motvirke «grønnvasking» av ikke-bærekraftige selskaper, og tilgjengeliggjøre finansiering til klimaomstilling.

Taksonomien pålegger selskaper en krevende rapporteringsøvelse. I årets klimaindeks ønsket vi derfor å undersøke hvor mange av selskapene som treffes av

rapporteringskravene som rapporterte frivillig for 2021, i tråd med anbefalingen fra Finansdepartementet.

Vi vurderer at i overkant av halvparten av selskapene i Klimaindeksen må rapportere i henhold til taksonomien. Av disse har 20 rapportert frivillig for 2021, selv om ikke alle disse oppfyller rapporteringskravene for fullstendig rapportering. Det betyr med andre ord at 35 selskaper begynner å få dårlig tid til å gjennomføre nødvendige analyser for å kunne rapportere for 2022.

Det blir spennende å følge med på hvordan finansmarkedet agerer på denne informasjonen.

06

**Klimaindeks for
Norges 100 største
selskaper**

PwCs klimaindeks 2022

Årets klimavinnere

■ Kutt i absolutte utslipp ■ Kutt i intensitet

01 Kutter utslipp i tråd med Parisavtalen

Adevinta ■ ■

DNV ■

Gjensidige ■ ■

KLP ■ ■

Lerøy Seafood Group ■

Mowi ■

Møller Mobility Group ■

Posten Norge ■

Storebrand ■

Vygruppen ■

Årets indeks viser at 10 selskaper lander i øverste kategori. De 10 selskapene i Klimaindeksens øverste kategori kjennetegnes ved at deres klimarapportering i 2022 viser at de kutter karbonintensitet og/eller absolutte utslipp, inkludert vesentlige Scope 3-utslipp, i takt med krav og forventninger fra Parisavtalen.

I tillegg har de i 2022 en åpen og god rapportering av sine klimagassutslipp minst tre år bakover i tid, tydelig spesifisering av hvilke kilder til utslipp som er med i

beregningene, og inkluderer det vi mener er selskapenes vesentlige kilder til indirekte Scope 3-utslipp.

Det er positivt at selskaper kan vise til reduksjon i karbonintensitet, men det er spesielt viktig at selskaper reduserer absolutte utslipp. For å nå 1,5°C-målet er det helt nødvendig at globale absolutte utslipp reduseres raskt og det vil derfor bli stadig viktigere å anerkjenne de selskapene som bidrar til absolutte utslippskutt.

Selskaper med god klimarapportering

02 Kutter utslipp, men ikke nok

Equinor	Orkla	Uno-X Mobility	Vår Energi
Selskapene har åpen rapportering om sine klimagassutslipp, tydelig spesifisering av hvilke kilder til utslipp som er med i beregningene, og klimaregnskapet inkluderer det vi mener er vesentlige kilder til indirekte Scope 3-utslipp. Disse selskapene har også god kvalitet på klimaregnskapene minst tre år bakover i tid, og kan vise til at de kutter karbonintensitet og/eller absolutte utslipp, inkludert vesentlige Scope 3-utslipp.		De faller ut av den øverste kategorien fordi vesentlige Scope 3-utslipp ikke er med i intensitetsmålingen, kuttene de siste tre årene ikke er store nok til å være i takt med krav og forventninger fra Parisavtalen eller fordi vi vurderer det dit hen at selskapets reduserte utslipp er relatert til midlertidig reduksjon i produksjonsvolum som ikke er vedvarende.	

03 Kan ikke vise til utslippskutt

Agder Energi	Elkem	OBOS BBL	Veidekke
Aker BP	Elopak	REMA 1000	Vinmonopolet
Atea	Norconsult	Salmar	Visma
Borregaard	Norgesgruppen	Schibsted	YARA
Consto	Norsk Rikskringkasting	Telenor	

Selskapene har åpen rapportering om sine klimagassutslipp, og rapporteringen har god kvalitet med tydelig spesifisering av hvilke kilder til utslipp som er med i beregningene. I tillegg inkluderer de alle vesentlige utslipp i Scope 3. Flere av selskapene på denne listen har betydelig forbedret sitt klimaregnskap i år.

De faller ut av de to øverste kategoriene fordi de ikke kan vise til reduserte klimagassutslipp eller redusert karbonintensitet, i enkelte tilfeller fordi de ikke har konsistent metodikk over tre år.

04 Inkluderer ikke alle vesentlige utslipp

AF Gruppen	Coop Norge	Entra	Norske Skog
Aibel	DNB	Felleskjøpet	Sparebank 1 SR-Bank
Aker	DNO	Kongsberg Gruppen	Statnett
Aker Solutions	DOF	Nammo	

Selskapene har åpen rapportering om sine klimagass-utslipp, og rapporteringen har god kvalitet med tre års historikk og tydelig spesifisering av hvilke kilder til utslipp som er med i beregningene.

I tillegg kan de vise til absolutte utslippskutt i rapporterte utslipp, men de inkluderer ikke alle vesentlige utslipp i Scope 3.

Selskaper med forbedringspotensial

05 Kan ikke vise til utslippskutt eller vesentlige utslipp

Austevoll Seafood	GK Gruppen	Norsk Hydro	Ruter
Avinor	Höegh Autoliners	Norsk Tipping	Seaborn
Bane NOR	Jotun	Norway Royal Salmon	Sparebank1 SMN
Bremnes Fryseri	Komplett	Norwegian Air Shuttle	Statkraft
Crayon Group	Lyse	NRC	Tine
Eidsiva Energi	Moelven Industrier	Nye Veier	Tomra Systems
Europris	Norges Råfisklag	Odfjell	Wallenius Wilhelmsen
G2 Ocean	Norsk Gjenvinning	Olav Thon Gruppen	XXL

Selskapene har åpen rapportering om sine klimagass-utslipp, og rapporteringen har tydelig spesifisering av hvilke kilder til utslipp som er med i beregningene.

Selskapene i denne kategorien faller ut av de fire øverste kategoriene, fordi de ikke kan vise til utslippskutt over tre år og fordi vi vurderer det til hen at klimaregnskapet ikke omfatter alle vesentlige Scope 3-utslipp.

06 Utydelig klimapåvirkning

Bama Gruppen	Mestergruppen Byggevare	Nortura

Selskapene har tallfestede resultater knyttet til sine klimagassutslipp, men rapporteringen følger ikke grunnleggende beste praksis for klimaregnskap, det er ikke tydelig nok spesifisering av hvilke kilder til utslipp som

er med i beregningene, eller klimaregnskapet av andre årsaker ikke i tilstrekkelig grad lar oss vurdere selskapets klimapåvirkning.

07 Ingen klimarapportering

Avarn Security	Fredensborg	Skretting
Bank Norwegian	Løvenskiold-Vækerø	Sparebank 1 Gruppen
Bertel O. Steen	Nordic Choice Hospitality Group	Torghatten
Coast Seafood	Oslo Pensjonsforsikring	Varner
Dibber	Pelagia	
Fatland Gruppen	Power International	

Selskapene har ikke åpen rapportering om egne klimagassutslipp fra 2021 som er publisert og offentlig tilgjengelig per 31. juli 2022.

Vi vet og erkjenner at flere av selskapene i denne kategorien jobber målrettet med å redusere deres klimapåvirkning, og at flere av selskapene også vil publisere offentlig

klimarapportering senere i 2022 eller i løpet av 2023. Mangelfull rapportering er ikke entydig med manglende engasjement. Vi oppfordrer alle selskapene til å publisere klimaregnskap innen rimelig tid i årene som kommer, slik at vi får åpenhet og tillit til deres arbeid med håndtering og reduksjon av klimagassutslipp.

Hanne Løvstad

leder bærekraft og klimarisiko
hanne.lovstad@pwc.com

Sophie Bruusgaard Jewett

leder klimastrategi
sophie.jewett@pwc.com

Erlend Bjørklund

bærekraftsrådgiver
erlend.bjørklund@pwc.com

Brita Bergland

bærekraftsrådgiver
brita.bergland@pwc.com

Jenny H. Johanson

bærekraftsrådgiver
jenny.johanson@pwc.com

Marte Eek Skrede

bærekraftsrådgiver
marte.eek.skrede@pwc.com

Jon Sigurd Borgen

bærekraftsrådgiver
jon.sigurd.borgen@pwc.com

© 2022 PwC. Med enerett. I denne sammenheng refererer «PwC» seg til PricewaterhouseCoopers AS, Advokatfirmaet PricewaterhouseCoopers AS og PricewaterhouseCoopers Tax Services AS som alle er separate juridiske enheter og uavhengige medlemsfirmaer i PricewaterhouseCoopers International Limited.